

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-PRO

Onderwerp

Proces Herinrichting Lebuïnuspleinen

1- Notagegevens

Notanummer 2019-001799

Datum 29-09-2019

Programma:

03 Leefomgeving

Portefeuillehouder Weth. Verhaar

2- Bestuursorgaan

B & W 07-10-2019

Raad --

Burgemeester --

College van B & W

- Burgemeester - Weth. Grijsen

- Weth. De Geest - Weth. Verhaar

- Weth. Walder - Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	07-10-2019
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Programmamanager	30-09-2019	☐ adj.secr.	--
Regiemanager	30-09-2019	☒ gem.secr.	02-10-2019
Portefeuillehouder	29-09-2019	BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2019-10-09

Bijlagen

B & W d.d.: 07-10-2019

Besloten wordt:

- 1 In te stemmen met het herinrichtingsproces voor de Lebuïnuspleinen, mede op basis van de opbrengsten van het placemakingtraject;
- 2 de raadsmededeling vast te stellen;
- 3 de stukken aan te bieden aan de raad;
- 4 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Voor de zomer is het placemaking-traject voor de interactieve planvorming van het Grote Kerkhof afgerond. Dit placemaking-traject kwam voort uit het 3e stadsarrangement, samengesteld in samenspraak met en gefinancierd door de provincie.

Dit najaar wordt het vervolg hiervan opgepakt. De raadsmededeling voorziet in het verzoek van de raad, neergelegd in de motie d.d. 25 oktober 2017, om de raad beter te informeren en te faciliteren in het proces om tot een gedragen inrichtingsplan te komen.

De planvorming betreft niet alleen het Grote Kerkhof, maar ook de Stromarkt en de Nieuwe Markt en alle tussengelegen straten. Met een ontwerp voor het gehele gebied wordt het mogelijk om o.a. voor verkeer, parkeren en uitstraling tot integrale afwegingen te komen en daarmee kwaliteit in het gebied toe te voegen. De Stromarkt was al opgenomen in het MJOP voor groot onderhoud en daarbij komt de urgentie voor een goede oplossing voor het (fiets)parkeren ten behoeve van de nieuwe bibliotheek. De Nieuwe Markt sluit daar op aan als het gaat om parkeren voor het nieuwe filmtheater en het geplande museum, en is een belangrijke entree naar de stad vanaf IJsselzijde.

Het proces gaat verder onder de naam "Herinrichting Lebuinuspleinen".

Beoogd resultaat

Informatieverstrekking aan de raad en inzicht geven in het proces tot aan de besluitvorming.

Door toevoeging van een persbericht aan dit besluit, is dit tevens het moment van bekendmaking van het proces voor alle belanghebbenden. De stad krijgt inzicht in de mogelijkheden van het interactief deelnemen aan dit herinrichtingsproces.

Kader

Bestuursakkoord 2018 - 2022

Motie "herstart en nieuwe energie denkrichtingen herinrichting Grote Kerkhof" d.d. 25 oktober 2017

Collegebesluit / RM 2019-000889

Argumenten voor en tegen

Door nu te informeren en communiceren over de route, legt de gemeente zich hierop vast en wordt de flexibiliteit in bijsturing op dit proces beperkt.

Omdat de herinrichting van het Grote Kerkhof (in mindere mate geldt dit voor de andere pleinen) bestuurlijk en maatschappelijk onder het vergrootglas ligt, is het echter van belang om juist wél helderheid te verschaffen in het proces

Extern draagvlak (partners)

In het placemaking traject is met veel mensen en organisaties in de stad contact geweest over hun zienswijze en wensen voor het plein. De placegame heeft een gezelschap van 35 zeer betrokken stakeholders opgeleverd, die we als 'kernpartners' in de verdere planvorming zien. Deze groep bestaat uit bewoners, ondernemers, bestuur Lebuinuskkerk en een aantal andere betrokken stadsgenoten. Zij hebben aangegeven het van groot belang te vinden te kunnen deelnemen in het vervolg.

Financiële consequenties

De kosten voor het interactieve planproces vallen binnen het voorbereidingskrediet dat de raad al heeft

geactiveerd ten behoeve van het eerste plan in 2017.

Voor de herinrichting van het Grote Kerkhof is nog € 2,4 mln beschikbaar.

Een volledige uitvoering van alle pleinen en straten is nog niet gedekt.

Aanpak/uitvoering

Het pleinboek, dat als bijlage bij dit besluit is opgenomen, bevat een bloemlezing van alle input die voor de zomer met de placemaking is opgehaald.

Uit deze inbreng zijn 6 thema's gefilterd, die qua inhoud leidend zijn voor het vervolgtraject:

1. Kerk / cultuurhistorie / zingeving
2. Cultuur / evenementen / zomer- én winterprogramma
3. Spelen / verblijven
4. Uitstraling / routing / branding
5. Mobiliteit / parkeren
6. Groen / klimaatadaptatie / water (IJssel)

Voor deze thema's worden in 3 rondes gesprekstafels georganiseerd. De eerste ronde, op 28 oktober, een verdere verkenning, op 25 november een verdiepende sessie en op 16 december een brede oploop met eindconclusies en richtinggevende uitspraken ten behoeve van het schetsontwerp voor het gehele projectgebied.

Het schetsontwerp is de basis voor een B&W voorstel, welke moet leiden tot besluitvorming in de raad in het vroege voorjaar. Omdat voor de volledige realisatie nog geen dekking gevonden is, wordt bij besluitvorming ook een voorstel gedaan welke onderdelen van het plan zullen worden uitgevoerd en welke delen van het projectgebied nog niet worden uitgewerkt.

Om tegemoet te komen aan de motie van de raad d.d. 25 oktober 2017, wordt de raad uitgenodigd om kennis te nemen van de gesprekstafels in ronde 1 en 3. Men wordt de mogelijkheid geboden inzicht te krijgen in het proces en de deelnemers, en in de laatste ronde mee te kijken hoe wordt toegewerkt naar de richtinggevende uitspraken.

Deelnemers aan de eerste ronde zijn de "kernpartners" (zie hierboven bij draagvlak) die in het voortraject hun betrokkenheid hebben getoond in de placemaking. Daarnaast worden partijen actief uitgenodigd die met name op de Stromarkt of Nieuwe Markt een belang hebben.

Bij de verdiepende sessie worden naast de bovengenoemden, ook de wat bredere belangenorganisaties bevraagd. Onderdeel van de eerste ronde is dan ook een inventarisatie van deze organisaties van welke input noodzakelijk of gewenst is.

De brede oploop is een open bijeenkomst, voor iedereen die zich betrokken voelt bij het gebied, of een mening heeft die gehoord moet worden.

Planning is, dat begin november de selectieprocedure van het ontwerpbureau is afgerond. Dit bureau draait dan vanaf de 2e sessie mee, zodat het gewenste beeld op een goede manier kan worden opgepakt in het schetsontwerp.

Regiegroep : Om dit omvangrijke en intensieve participatietraject te bewaken, is een regiegroep samengesteld. Deze regiegroep bestaat uit vertegenwoordigers van bewonersplatforms (Belangenvereniging Polstraat e.o.,

Nieuwe Markt en Noordenbergkwartier), horeca en andere ondernemers, Lebuïnuskerk, vastgoed en binnenstadsmanagement. Deze groep werkt nauw samen met de projectleiding en monitort de evenwichtigheid van belangen, onderwerpen en samenstelling van deelnemers aan de gesprekstafels. Zij zijn tevens klankbord voor het ambtelijke projectteam en het ontwerpbureau.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Proces Herinrichting Lebuïnuspleinen		
Mededelingennr	2019-001799	Portef.houder	Weth. Verhaar
Team	DEV-PRO	BenW-besluit d.d.:	7 oktober 2019

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Voor de zomer is het placemaking-traject voor de interactieve planvorming van het Grote Kerkhof afgerond. Dit placemaking-traject kwam voort uit het 3e stadsarrangement, samengesteld in samenspraak met en gefinancierd door de provincie. Dit najaar wordt het vervolg hiervan opgepakt.

De raadsmededeling voorziet in het verzoek van de raad, neergelegd in de motie d.d. 25 oktober 2017, om de raad beter te informeren en te faciliteren in het proces om tot een gedragen inrichtingsplan te komen.

De planvorming betreft niet alleen het Grote Kerkhof, maar ook de Stromarkt en de Nieuwe Markt en alle tussengelegen straten. Met een ontwerp voor het gehele gebied wordt het mogelijk om o.a. voor verkeer, parkeren en uitstraling tot integrale afwegingen te komen en daarmee kwaliteit in het gebied toe te voegen. De Stromarkt was al opgenomen in het MJOP voor groot onderhoud en daarbij komt de urgentie voor een goede oplossing voor het (fiets)parkeren ten behoeve van de nieuwe bibliotheek. De Nieuwe Markt sluit daar op aan als het gaat om parkeren voor het nieuwe filmtheater en het geplande museum, en is een belangrijke entree naar de stad vanaf IJsselzijde.

Het proces gaat verder onder de naam "Herinrichting Lebuïnuspleinen".

2. Kader

- Bestuursakkoord 2018 - 2022
- Motie "herstart en nieuwe energie denkrichtingen herinrichting Grote Kerkhof" d.d. 25 oktober 2017
- Collegebesluit / RM 2019-000889

3. Kern van de boodschap

Dit najaar vindt het vervolg plaats van de interactieve planvorming ten behoeve van inrichting Grote Kerkhof, Stromarkt, Nieuwe Markt, en alle tussengelegen straten. De raad wordt uitgenodigd hieraan deel te nemen.

4. Nadere toelichting

Het pleinboek, dat als bijlage bij dit besluit is opgenomen, bevat een bloemlezing van alle input die voor de zomer met de placemaking is opgehaald.

Uit deze inbreng zijn 6 thema's gefilterd, die qua inhoud leidend zijn voor het vervolgtraject:

1. Kerk / cultuurhistorie / zingeving
2. Cultuur / evenementen / zomer- én winterprogramma
3. Spelen / verblijven
4. Uitstraling / routing / branding
5. Mobiliteit / parkeren
6. Groen / klimaatadaptatie / water (IJssel)

Voor deze thema's worden in 3 rondes gesprekstafels georganiseerd. De eerste ronde, op 28 oktober, behelst een verdere verkenning; op 25 november een verdiepende sessie en op 16 december een brede oloploop met eindconclusies en richtinggevende uitspraken ten behoeve van het schetsontwerp. Het schetsontwerp is de basis voor een B&W voorstel, welke moet leiden tot besluitvorming in de raad in het voorjaar van 2020.

Om tegemoet te komen aan de motie van de raad d.d. 25 oktober 2017, wordt de raad uitgenodigd voor de gesprekstafels in ronde 1 en 3. De raad wordt de mogelijkheid geboden inzicht te krijgen in het proces en de deelnemers, en in de laatste ronde mee te kijken hoe wordt toegewerkt naar de richtinggevende uitspraken.

Deelnemers aan de eerste ronde zijn de "kernpartners", de personen en partijen die in het voortraject hun betrokkenheid hebben getoond in de placemaking. Daarnaast worden partijen actief uitgenodigd die met name op de Stromarkt of Nieuwe Markt een belang hebben.

Bij de verdiepende sessie worden naast de bovengenoemden, ook de wat bredere belangenorganisaties bevroegd. Onderdeel van de eerste ronde is dan ook een inventarisatie van deze organisaties van welke input noodzakelijk of gewenst is in de 2e sessie. De brede oploop is een open bijeenkomst, voor iedereen die zich betrokken voelt bij het gebied, of een mening heeft die gehoord moet worden.

Planning is, dat begin november de selectieprocedure van het ontwerpbureau is afgerond. Dit bureau draait dan vanaf de 2e sessie mee, zodat het gewenste beeld op een goede manier kan worden opgepakt in het schetsontwerp.

Regiegroep : Om dit omvangrijke en intensieve participatietraject te bewaken, is een regiegroep samengesteld. Deze regiegroep bestaat uit vertegenwoordigers van bewonersplatforms (Belangenvereniging Polstraat e.o., Nieuwe Markt en Noordenbergkwartier), horeca en andere ondernemers, Lebuinuskkerk, vastgoed en binnenstadsmanagement. Deze groep werkt nauw samen met de projectleiding en monitort de evenwichtigheid van belangen, onderwerpen en samenstelling van deelnemers aan de gesprekstafels. Zij zijn tevens klankbord voor het ambtelijke projectteam en het ontwerpbureau.

PLEINBOEK voor een vernieuwd Grote Kerkhof

Gemeente Deventer & STIPO

10 juli 2019

STIPO, team voor stedelijke ontwikkeling, werkt aan betere steden.

Samen met de gebruikers richten we ons op: Langdurige kwaliteit ademend met de wensen van de tijd, de ziel van de plek met onderscheidend vermogen waarin mensen willen blijven investeren, gelaagdheid voor meervoudig en divers gebruik voor een eerlijke en inclusieve stad, publieke kwaliteit met de openbare ruimte als plek voor interactie en de plinten als de kapstok van de omgeving, eigenaarschap van de mensen, ondernemers en gebruikers van de plek.

Voor meer informatie www.stipo.nl

Inhoud

Inhoud	3
Inleiding PLEINBOEK	4
Aanleiding	4
Aanpak	4
Samen werken aan een bijzonder plein	5
De kennismaking	5
Verblijven	5
Procesmatig inzichtelijk maken van mogelijkheden	5
Resultaten	6
DE PLEK SAMEN MAKEN	7
Op de camping	7
Tekeningen en andere camping-post	8
OVERZICHT gespreksonderwerpen 'Op de camping'	9
Bouwstenen voor een vernieuwd Grote Kerkhof	15
Hoe verder?	18

Inleiding PLEINBOEK

Placemaking & Grote Kerkhof plein

Aanleiding

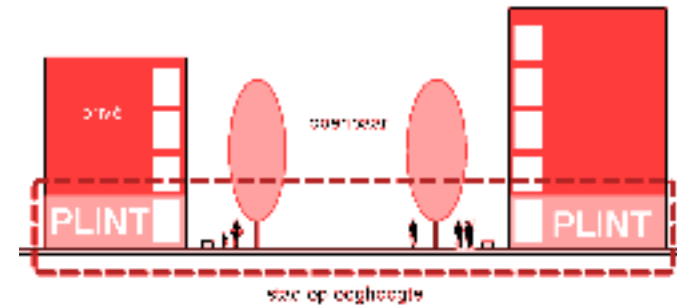
De centrale vraag voor de gemeente is: hoe creëren we samen een Grote Kerkhof waar alle omwonenden, buurtbewoners, ondernemers en instellingen met plezier gebruik van maken? De recente kick-start van een aanstaande herinrichting kreeg vorm in het autovrij maken van het plein. Echter, het plein ziet het er nog steeds uit als een parkeerplaats en heeft naast grotere evenementen zoals de kermis weinig programma. Er zijn kritische geluiden over het functioneren van het plein na de ingreep, zoals minder loop in het gebied en hierdoor minder omzet. De ontstane ruimte wordt ook zeer positief ervaren, mede door het vrije uitzicht op de prachtige Lebuinuskerk.

De gemeente Deventer heeft STIPO gevraagd voor een placemakingtraject voor het Grote Kerkhof. Een traject dat moet leiden tot een programma van eisen voor een nieuw Grote Kerkhof en uiteindelijk een gerealiseerd plein dat wordt gedragen door betrokkenen.

“Placemaking is turning a public space from a place you can’t wait to get through, into one you never want to leave.”

De stad op ooghoogte gaat over de relatie tussen wat er in gebouwen gebeurt en op straat. De plinten zijn belangrijk. De plint is misschien maar 10% van het gebouw maar zorgt voor 90% van de beleving.

Placemaking gaat over goede plekken waar je graag langer wilt verblijven, menselijke maat en interactie met gebouwen en straten, eigenaarschap bij

gebruikers en goede plinten (een actieve begane grond). Het is een aanpak waarbij de gebruikerservaring centraal staat.

Een aantrekkelijke openbare ruimte en stad op ooghoogte is van belang voor de beleving en daarmee het functioneren van straten en pleinen. Stedelijke gebieden zijn de interactiemilieus in de stad waar mensen elkaar ontmoeten en ideeën worden uitgewisseld mits voldaan wordt aan de voorwaarden voor een goede stad op ooghoogte.

Aanpak

Placemaking moet inzicht geven in wat er op korte termijn kan worden verbeterd met een mengeling van programming en kleine maatregelen, wat er op lange termijn kan door middel van een permanente verbetering van het plein, en hoe er hierin structureel kan worden samengewerkt door alle betrokken partijen. Voor de zomer moet een vanuit een co-creatie ontstane aanpak voor het Grote Kerkhof worden ontwikkeld, waarbij de relatie wordt gelegd met aanpalende gebieden in de binnenstad en relevante lopende aanpalende trajecten voor het Grote Kerkhof en de binnenstad.

Via interviews, antropologisch onderzoek op het Grote Kerkhof, een place game en het testen van placemaking tools zijn ideeën opgehaald over de fysieke toekomst van het plein (de hardware), hoe het plein kan worden gebruikt (de software) en op welke wijze partijen medeverantwoordelijkheid kunnen nemen om bij te dragen (de orgware) aan een onderscheidende bestemming en aantrekkelijk stadsplein in Deventer.

Samen werken aan een bijzonder plein

Centraal in de STIPO filosofie staat co-makerschap. We werken aan langdurige kwaliteit, vanuit de ziel van de plek, versterken van het thuisgevoel en zorgen voor goede publieke ruimte: altijd door het open betrekken van de gebruikers en het bouwen aan lokaal eigenaarschap. Een belangrijk deel van onze werkzaamheden bestaat uit het voeren van stakeholder interviews, organiseren van werksessies met ondernemers, bewoners, pandeigenaren, sociaal-maatschappelijke partijen, en anderen die lokaal gevestigd zijn of mogelijk een rol kunnen spelen en het ontwikkelen van zowel een gedeelde visie op de transformatie als de gezamenlijke uitvoering ervan.

In het traject willen we met de bestaande partijen samen zorgen voor goede basis om te komen tot een programma van eisen en uiteindelijk een ontwerp en realisatie van een nieuw plein. Wensen vanuit gebruikers voor het plein zijn opgehaald, van ontmoetingen en spelen, tot evenementen en markten, en

ervoor zorgen dat de negatieve aspecten van het verdwijnen van het parkeren worden gecompenseerd door meer gebruik, levendigheid en een spin off van het maken van een aangename plek. Tevens verzorgt het traject ook een concrete voorzet voor een goede permanente inrichting van het plein, een loop naar het plein (routing, bereikbaarheid), en een wisselwerking met aanpalende gebieden.

De kennismaking

Een placemaking proces begint met een kennismaking. Een wandeling over het plein, een ommetje door de buurt. Al snel leerden we de mensen achter de deuren aan het plein kennen; men deelt graag verhalen over de plek. Vanuit het bovenverdiepinkje bij Vrienden van Vroeger hadden we op een koude middag beschut uitzicht op het plein om de fiets- en looproutes van mensen te bestuderen. En later die dag keken we vanuit de een andere hoek tussen de bladeren door naar de toren tijdens een rondleiding door voormalige Latijnse School. Vanuit elke hoek en door elk raam is dit plein een ander soort plek.

Verblijven

Om echt het dagelijks leven en het klimaat van het plein te leren kennen, trokken we een andere tool uit de kast. We zetten in op een langduriger verblijf midden op het plein. Via Rob Wierik, eigenaar van In het huis van Deventer, kwamen we in contact met lokale ondernemer Lot Hunneman van Kommotiv, die ons kon voorzien van een prachtige caravan. En een week later kamperen we op het Grote Kerkhof. Niet alleen de pers dook op; ook de bereidwilligheid om samen te werken komt al snel boven drijven. Bij de een leenden we een verlengsnoer, bij de ander konden we douchen en bij weer een ander haalden we water. Onze tanden poetsten we in het stadhuis.

'Oh is dit nu een stadscamping?'

Procesmatig inzichtelijk maken van mogelijkheden

Zoals beschreven, ontstonden er door de pop-up stadscamping op het plein, spontaan samenwerkingen en was er van alles mogelijk. Uit de vragen van mensen die bij de camping langs kwamen, konden we ook horen dat het best onduidelijk is wat er eigenlijk mag op een plein. Hoe kunnen mensen een vergunning aanvragen? Kost dat veel geld? Wat heb je nog meer allemaal nodig? Door dit concrete voorbeeld, gingen mensen geïnspireerd en wellicht wel gemotiveerd weer op pad na hun campingbezoek.

Place Game

We organiseerden een place game waarin we met gebruikers van het plein hebben geanalyseerd hoe het plein nu functioneert. We hebben gekeken naar

onderscheidende plekken, korte termijn kansen die bij voorkeur deze zomer gerealiseerd zouden moeten worden en lange termijn kansen voor een nieuw plein. We zijn in gesprek gegaan over overkoepelende thema's zoals bereikbaarheid en de kermis. We hebben gesproken over wie er zich mede investeerder voelt op het plein (velen) en welke partijen we in gesprekstafels nog zouden moeten betrekken (ook velen). Een gepassioneerde positieve bijeenkomst met veel betrokkenheid en goede ideeën.

Resultaten

De resultaten van het traject presenteren wij in dit PLEINBOEK, met daarin:

1. 'Bouwstenen voor een vernieuwd Grote Kerkhof', bijgaand document met daarin waarnemingen, een overstijgende analyse en het advies door STIPO, op basis van de opgehaalde en verzamelde inbreng uit het placemaking traject
2. Verslaglegging en werkdocument van het placemaking traject voor de deelnemers en belanghebbenden, vol concrete ideeën en gespreksonderwerpen voor de herinrichting van het Grote Kerkhof
3. Verslag Place Game met uitwerking van korte en lange termijn potentie per geanalyseerde plek (**dit is een aparte bijlage**)
4. Visuele en conceptuele weergave van 'Bouwstenen voor een vernieuwd Grote Kerkhof' en de processtappen : de tekening

Bouwstenen voor een vernieuwd Grote Kerkhof

De bouwstenen zijn de hoofdpunten die we hebben opgehaald, die gebruikt kunnen worden in de volgende stappen naar een programma van eisen voor een nieuw plein. Achter elke bouwsteen zitten vele voorbeelden en verhalen die op zijn gehaald tijdens de Place Game, het onderzoek en in de gesprekken bij de caravan.

Bouwstenen voor een vernieuwd Grote Kerkhof is als volgt opgebouwd:

- Duiding van het Grote Kerkhof
- Waar komen we vandaan, de aanleiding voor dit traject vanuit de gemeente en de belanghebbenden die we hebben gesproken
- Lange termijn kansen voor een vernieuwd Grote Kerkhof
- Korte termijn kansen om tijdens het vernieuwingsproces het Grote Kerkhof vitaal te houden
- Welke partners zijn ervoor nodig
- Op welke wijze kunnen volgende stappen worden genomen

Duiding van het plein

- Het Grote Kerkhof heeft een rijke historie, als aankomstplek van Lebuïnus, het voormalig kerkhof, de Latijnse School, de prachtige gevels met ieder een eigen verhaal. Het Grote Kerkhof is daarmee één van de belangrijkste pleinen van de stad met een uitgesproken 'ziel van de plek'.
- Betrokkenheid. Het gevoel van eigenaarschap is enorm, ontzettend veel partijen hebben zich spontaan gemeld om bij te dragen aan de planvorming rond het plein. Veel belanghebbenden zijn al duurzaam betrokken.

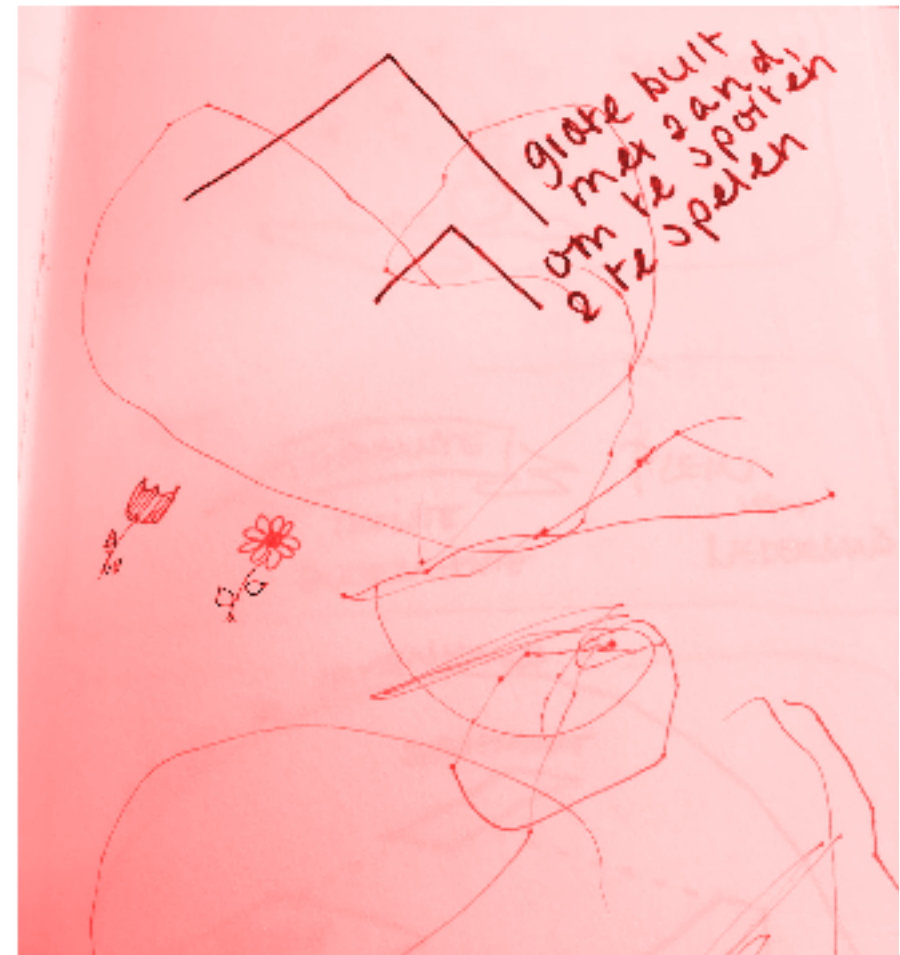
- De potenties van het Grote Kerkhof worden nu nog onvoldoende benut, het plein is te veel een doorgangsroute, met slechts aan de randen verblijfsplekken. Dat is onvoldoende voor een levendig stadsplein.
- Het plein loopt van gevel tot gevel, de interactie wat er in de gebouwen gebeurt en op het plein bepaalt het gebruik. Er is voldoende, kwalitatief en gevarieerd ondernemerschap rond het plein, de relatie met het plein kan nog verder worden versterkt.
- Het Grote Kerkhof is in de huidige inrichting een versnipperd onduidelijk verkeersplein, met niet meer gebruikte maar zichtbare parkeerplaatsen, met een verkeersfunctie die de relatie tussen pand en plein beperkt, met een plein waar mensen niet verblijven maar overheen lopen, en wel het liefst langs de randen waar iets van menselijke maat is.
- Het plein wordt nu vooral ervaren als een grote leegte, maar de ruimte die met het nieuwe Grote Kerkhof sinds kort is ontstaan in de stad wordt op zich ook weer gewaardeerd.
- Qua software: er zijn al veel activiteiten, maar vaak aan de randen, er zit een sterk programma in de plinten maar ondernemers hebben het moeilijk omdat het plein nog niet als geheel functioneert.

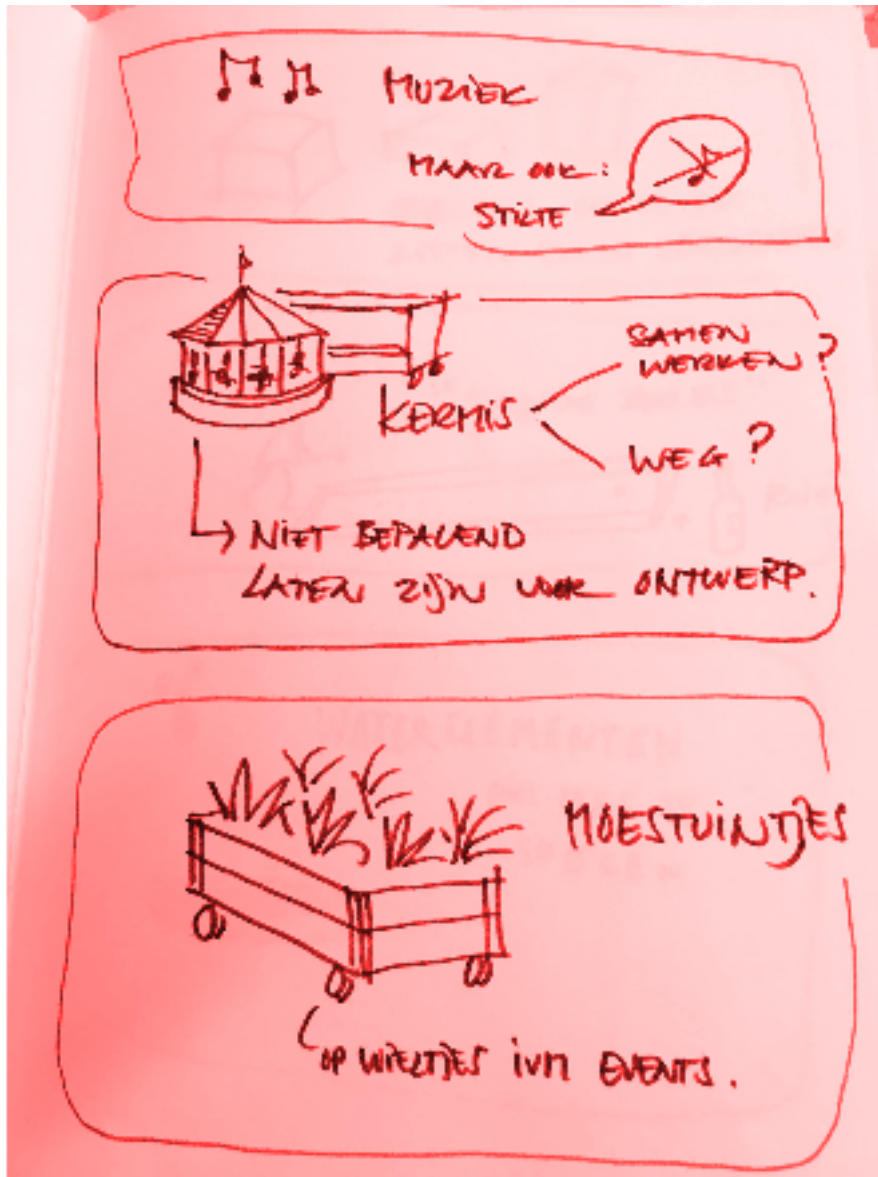
Waar komen we vandaan

- Er is eerder een proces geweest om tot herinrichting van het plein te komen. Dit heeft niet tot een nieuw plein geleid. Er is teleurstelling bij partijen; die ook voortkomt uit betrokkenheid. De eerdere voorstellen voor ingreep waren te ontwerpgedreven en te ingrijpend, mensen voelden zich onvoldoende meegenomen.
- De discussie over parkeren en verkeersstromen in de binnenstad, en het ervaren tekort aan parkeerplaatsen, is niet afgerond. De problematiek stamt al van voor het autoluw maken van het plein, maar is door de timing van het leegmaken van het Grote Kerkhof aangescherpt. Behoeft aan doorpakken planvorming Grote Kerkhof als echte bestemming, en tegelijk praktische oplossingen voor de ervaren overlast.
- Ondernemers hebben 10 - 25 % minder omzet de afgelopen maanden. Dit leidt tot discussies hoe we meer mensen op het plein krijgen zodat de omzet wordt verhoogd.
- De jaarlijkse Kermis is dominant; is deze op de lange termijn ook nodig voor het plein?
- Er heerst onduidelijkheid over leveringstijden en routing, het plein wordt onvoldoende gevonden als bestemming. Investeren in uitnodigende toegang en eenheid in de uitstraling is wenselijk.
- Te veel ingrepen zijn net niet afgemaakt: plint van het stadhuis in slecht gevuld, bordjes plaatsen ja/nee voor routing
- Het plein is als je inzoomt rommelig. De matige verlichting zonder oog voor de kwaliteiten, verrommelde fietsen, maar gedeeltelijk groen langs de kerk, zijn enkele voorbeelden. In de place game hebben we met een groep betrokken rond het plein ingezoomd op 10 plekken, elk met zijn eigen kenmerken en kansen voor korte en lange termijn, op gebied van

hardware, software en orgware. In de verslaglegging en het werkdocument als onderlegger voor dit stuk wordt dit meer concreet toegelicht.

- Er is een grote betrokkenheid om met elkaar de potenties van het Grote Kerkhof te benutten.
- De verschillende vitale netwerken van betrokkenen en belanghebbenden rond het plein, hebben grote potentie voor toekomstige samenwerking.

Waar gaan we naartoe

Bouwstenen voor lange termijn die we hebben opgehaald:

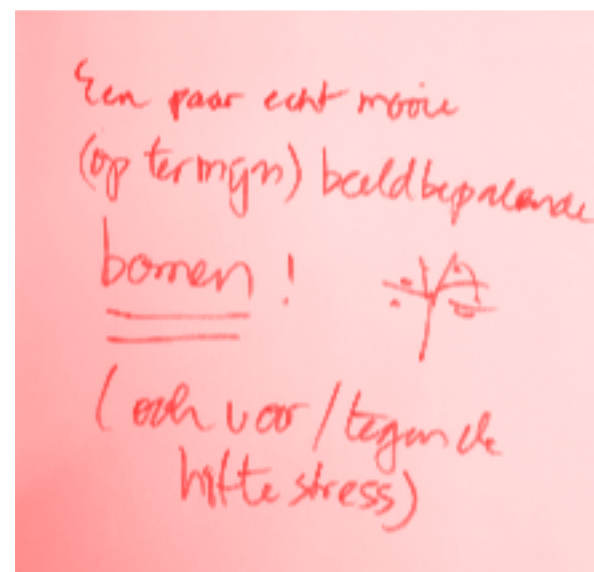
- Een adaptief flexibel plein voor multifunctioneel gebruik (van evenementen tot cultuur, zingeving, plezierig verblijven, rust vinden in het groen, ruimte voor opvang en spelen met water - met kinderspeelmogelijkheid - met kansen voor duurzame mobiliteit tot uitwijk plek voor parkeren)
- Het plein is een bestemming; de routing door de stad naar het plein moet dat versterken.
- Het plein loopt van gevel tot gevel, de plinten kunnen nog meer naar buiten, zoals die van de kerk en het stadhuis. Gebruikers van de plinten mogen zich meer eigenaar voelen over het plein.
- Het plein is groter dan het Grote Kerkhof. Het vormt de kern van een octopus met tentakels die mee moeten worden genomen in de opgave.
- Een rol als - hoogwaardig en onderscheidend - cultuurplein, met huidige en toekomstige cultuurspelers uit de omgeving als partners ligt in de rede.
- De bestaande klankbordgroep van betrokken en bevlogen bewoners, ondernemers en vertegenwoordigers van de kerk - verder aangevuld met cultuurspelers, mogelijk welzijnsorganisaties e.d. - kan zich ontwikkelen richting een place management team dat samen met de gemeente structureel mee denkt en medeverantwoordelijkheid neemt over inrichting, functies en programmering.
- Als het plein een bestemming wordt komen er meer bezoekers, ook voor de aanpalende functies. Voor de zomer is het uitbreiden van de activiteitenagenda en verblijfsfuncties evident, maar ook in de herfst en winter kan hier gebruik worden gemaakt van winter placemaking. Door te

leren van andere steden, en te oefenen met wat het beste past (bijv. openlucht sauna's, bioscoopje, parkeren bij de Worp 'als ervaring' met glühwein en muziek op het pontje) kan dit groeien door de seizoenen.

Ontwerpvertaling

Ontwerp ingrediënten die dragend kunnen zijn voor het plein (hardware, software, orgware)

- Historie
- Cultuur
- Spelen
- Zingeving
- Groen
- Verblijven
- Water (IJssel nabij)
- Routering
- Adaptief / flexibel

Korte termijn

Op korte termijn wordt gewerkt aan een ontwerp voor het plein. Er kan placemaking worden gebruikt om vanuit de *lighter, quicker, cheaper* aanpak te kijken welke oplossingen het beste passen door vast te experimenteren in de tijdelijkheid. Interventies die zich daarvoor lenen zijn o.a.:

- Wayfinding: routing is nu een probleem (bordjes, natuurlijke routing); hoe kunnen we dat verbeteren?
- Bezoekers moeten al bij de Worp worden uitgenodigd richting de ondernemers rond het plein en aanpalende straten (Grote Poot, Lange Bisschopstraat). De vorm kunnen we verder verkennen, gedacht kan worden aan een mooie kaart met ondernemers en verhalen op strategische plekken van aanlooproutes.
- Op de korte termijn kan worden geoefend met de genoemde ontwerp ingrediënten voor de langere termijn, door middel van tijdelijke activiteiten. Gelijktijdig kunnen deze ontwerp ingrediënten aan gesprekstafels verder worden uitgewerkt, waardoor placemaking, visievorming en ontwerp gelijk opgaan met het verder vormgeven aan eigenaarschap van de belanghebbenden. Op korte termijn betekent dit mogelijk tijdelijke programmering / experimenten met de inrichting die passen bij de thema's die leidend worden voor de inrichting.
- Het is raadzaam ook te kijken naar kansen in de plinten, zowel op het plein als in de aanloopstraten. Aanhaken op de ideeën die vanuit betrokkenen zijn gekomen, gebruik maken van de expertise van andere projecten van placemaking.
- Het is aan te raden in te zetten op een aantal quick wins, zoals het repareren van de fontein, het groen langs de kerk wat aan te pakken, het

fietsparkeren op te schonen, het probleem met de containers op te lossen in samenwerking met de ondernemers

- Zijdeur van de kerk openen, om zo de verbinding tussen kerk en plein te versterken.
- Het verdwijnen van het parkeren omkeren in een kans, Grote Kerkhof als duurzame mobiliteitshub: elektrisch fietsoplaadpunt/fietsparkeren.

Wie hebben we daarvoor nodig:

Stakeholders: we hebben al veel stakeholders betrokken rond het plein. Echter, we zien voor elk van de thema's meer partners. Als het plein een cultuurplein wordt kunnen bijvoorbeeld nog meer culturele partijen, gebruikers en mogelijke investeerders worden betrokken.

Hoe verder?

In scenarios

In de uitwerking combineren we de bouwstenen voor het ontwerp (fysiek/hardware), de functies en programmering (software) en het mede eigenaarschap en de organisatie daarvan (orgware).

De uitwerking richting een ontwerp uitvraag kan worden gekoppeld aan korte termijn acties om te oefenen met hoe het plein kan functioneren. Voor de aanpak van het plein zijn er diverse invalshoeken. Elke keer met dezelfde basis maar vanuit een andere ambitie.

1. Basis

Een ontwerpogave voor het plein van gevel tot gevel. Er ontstaat een cultuurplein dat meer gebruikers trekt, waar partijen om het plein heen en in de stad zich mede eigenaren van voelen, een onderscheidende bestemming in de stad.

2. Combineren beleidsambities

We doen er een schepje bovenop. Het plein vervult ook een rol om andere ambities te halen. Bijvoorbeeld voor klimaat, water en biodiversiteit, met slimme plint programmering waardoor er een toegevoegd ondernemersklimaat in de stad komt, met een structurele programmering door partijen op en rond het plein, enzovoort.

3. Het plein centraal in de stad

een autovrije (of zeer luwe) hoofdbestemming

We kijken naar de positie van het plein in de stad. We halen de auto's er zo veel mogelijk weg (kijken naar de verkeersstructuur) en creëren een autovrij plein van gevel tot gevel, waar wat binnen in de panden gebeurt en erbuiten op het plein elkaar maximaal versterkt. Dit kan hand in hand gaan met een aanpak van de aanloopstraten, waar de retail in de plinten het lastig heeft op het moment.

Wat voor soort rollen zijn er nodig om dit voor elkaar te krijgen?

Van praktisch naar strategisch

- Uitvoerend: experimenten op het plein en in de plint hebben een zeer praktische kant. Regels en vergunningen, materiaal organiseren, enzovoort. Hier is praktische ondersteuning nodig die snel kan schakelen met iedereen die aan de slag is op het plein.
- Programmeur: een coördinerende persoon om experimenten en programma's op het plein en de plinten te begeleiden
- Strategisch: begeleiden proces richting ontwerp en uitvoering: Inrichten place management team en het inrichten en begeleiden van de gesprekstafels .
- Ontwerpopdracht formuleren (vanuit de gesprekstafels).

DE PLEK SAMEN MAKEN

Placemaking & Grote Kerkhof plein

Verslag van de placemakingactiviteit: kamperen in een caravan op het Grote Kerkhof plein om in gesprek te gaan met gebruikers van het plein en de plek te ervaren

Wat waren hiervoor de benodigheden: kampeerontheffing, caravan, stroomaansluiting (+ telefoonnummer Storingsdienst), waterpunten (lokale ondernemers), gastvrijheid, een sjaal voor in de avond, een luifel (wind), notitieblok, koffie, camera

Aanvraag kampeerontheffing: Een aanvraag doe je bij afdeling Evenementen van de Gemeente Deventer. Het is specifiek bedoeld voor kampeer-activiteiten buiten kampeerreinen. Zoals op het Grote Kerkhof dus. Dit moet je uiterlijk 3 weken van te voren aanvragen, en je moet onder andere aangeven wat de reden is van je kampeerbezoek, wanneer je komt en waarmee je komt kamperen. Ook kun je aangeven of je stroom nodig hebt.

Kosten: €34,-

Op de camping

Gastvrijheid omringt het plein. Maar weten mensen het te vinden? Is het een bestemming? We zien veel mensen langskomen, in de ochtend richting de stad en in de avond richting het water. Het pontje brengt mensen van buiten van de parkeergelegenheid op de Worp naar de stad; tevens is het de nieuwe route van sommige bewoners wiens parkeerplek is verplaatst. Het autoluw maken van het Grote Kerkhof plein heeft diverse consequenties gehad, en niet onverwachts wordt het overwegen van 'parkeren in de winter' geopperd. Bezoekers vinden het over het algemeen echt geweldig om over de IJssel aan te komen in de Hanzestad.

‘Jeetje, het is wel heel fijn zitten hier eigenlijk.’

De aanloop bij de caravan was waanzinnig. De één kwam doeltreffend op ons af, de ander keek verrast op van zijn of haar dagelijkse wandeling over het plein. De kracht van de lage drempel in combinatie met nieuwsgierigheid maakt dat er op een gegeven moment zeven verschillende mensen uit de buurt met elkaar kennismaakten rond de tafel onder de luifel. Nextdoor, een lokaal bewonersplatform, werd ook nog door een bewoner ingezet om meer mensen aan te moedigen te komen. Sommige betrokkenen hadden liever een individueel gesprek, en daar was ook de tijd voor. Door langer dan normaal te verblijven op het plein, deelden we gezamenlijk nieuwe ervaringen omtrent de kwaliteit van de ruimte.

Werken met de wind

De wind, ja, die waait hier altijd. Een uitdaging. Afgelopen winter zorgde die wind zichtbaar ook voor prachtige taferelen met opwaaiende sneeuw over het ruime plein. Dat komt meerdere malen in gesprekken naar voren. Is de wind iets waar juist iets mee gedaan kan worden op dit plein? Er zijn tal van voorbeelden van kunst waar de wind mee kan spelen, waardoor de beleving van het klimaat in een ander perspectief gezet kan worden.

Ruimte voor spontane activiteiten

Er gebeurt overigens ook al van alles op het plein sinds de auto's er niet meer staan. De hoeveelheid aan ruimte maakt letterlijk plaats voor nieuwe invullingen, zoals het dagelijkse voetbal-ritueel van de lokale koks. Die keken op dinsdag wel even gek op, toen hun gebruikelijke 'goal' in een van de nissen van de kerk plots

opgevuld was met een bloembak. Ze pasten zich snel aan en namen de volgende nis. Buurtbewoners weten het plein al te vinden; op een prachtige dag in februari vond er al een eerste voetbaltoernooi plaats!

Een plek om te ontmoeten en te spelen

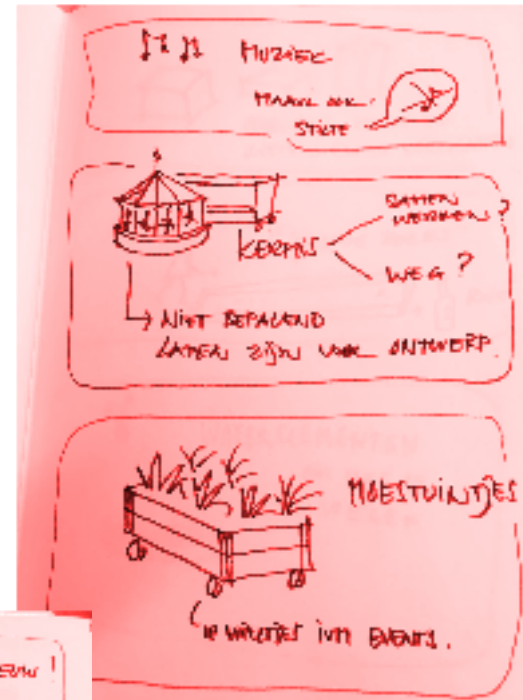
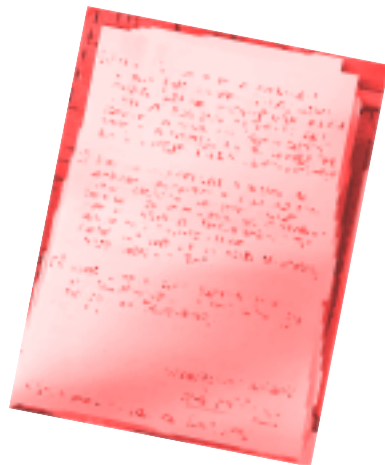
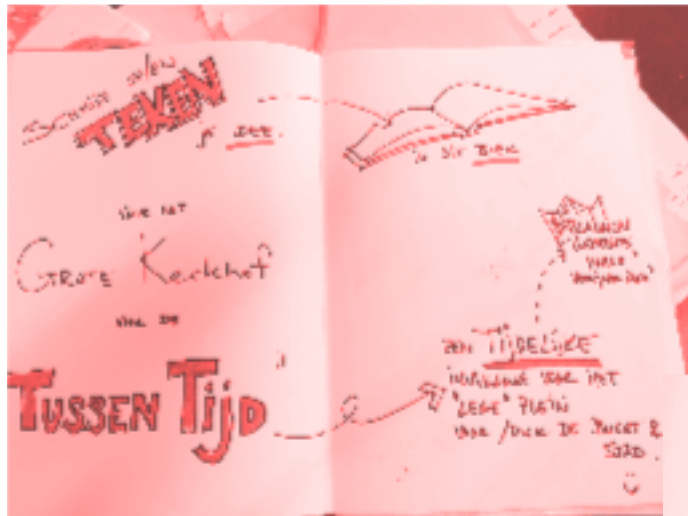
Er ontstonden rond de caravan regelmatig gesprekken tussen mensen die elkaar ter plekke leerden kennen. Op de vroege maandagmiddag zaten er op een gegeven moment zelfs zeven buurtbewoners vanuit verschillende omliggende straten rond de tafel onder de oranje luifel van de caravan. Het uitwisselen van verhalen en ideeën ging als vanzelfsprekend. Diezelfde mensen kruisten de dag erna het plein op weg naar de bakker; het klonk meerdere malen “Hebben jullie lekker geslapen?”. Het plein heeft dus veel potentie voor laagdrempelige ontmoetingen; een buurtplein. Daarbij werd het gebrek aan een plek voor kinderen om te spelen vaak genoemd, waarvoor een buurtplein ook een goede plek zou zijn.

Gastvrijheid in de openbare ruimte

Meerdere malen stopten er mensen die op bezoek waren in Deventer, en de aankomst in de stad via het pontje werd als een prachtige ervaring beschreven. Verschillende Deventenaren gaven aan dat het plein de welkomst-functie die het qua ligging heeft zou kunnen omarmen. Als vertrekpunt voor verdere verkenning van de stad, precies daar waar Deventer als stad is begonnen. Gastvrijheid zou dus een goed uitgangspunt kunnen zijn om de uitstraling van het plein op in te richten, zowel fysiek als sociaal.

Tekeningen en andere camping-post

Als we een brievenbus hadden gehad, dan had die vol gezeten. Gelukkig konden we al het materiaal met plannen voor het plein persoonlijk in ontvangst nemen. Het zit verwerkt tussen alle opgehaalde input, om kleur te geven aan het verhaal en te illustreren hoe mensen het gebruik van het plein voor zich zien.

OVERZICHT gespreksonderwerpen 'Op de camping'

SFEER

- Maak er een geheel van
- Rust
- Laat gebeuren wat er gebeurt om te zien wat de plek biedt en nodig heeft, mag best 'groeien'
- Lokaal, intiem, markt
- Natuur: wind, water(berging), groen
- Cultuur, zingeving (connectie kerk, en meer open)
- Plek van historische betekenis en uitstraling
- Poort van de stad, aankomstplein, gastvrijheid
- Hoogwaardig, kwalitatief, 'voornaamheid'
- Onderscheidend en uitzonderlijk, 'mag wat meer kosten vanwege iconische functie in de stad'. Niet te bescheiden (= Deventer eigen)
- Maar ook: 'niet te ingrijpend ontwerpen' 'goed gebruik laat zich niet afdwingen', niet te veel design maar laat dingen ontstaan, flexibel, niet te dwingend (verwijzing naar podium ontwerp, werd vaak uitgelegd als te ingrijpend en weinig flexibel)
- Ijsje eten
- Ruimte houden, niet te vol bouwen
- Aaibaarheid, meer hout
- Zicht op de kerk
- Vaak verwezen naar voorbeelden als 'Jardin de Luxembourg', Franse sfeer
- Goede balans tussen levendig en rust, rust & reuring
- De kleinere kermisattracties passen beter bij karakter van het plein
- Plek waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten

HERGEBRUIK

- Aanpassing van straatmotief helpt om parkeergevoel te veranderen
- Hergebruik van alle stenen
- Schaduw van de kerk in het motief laten terugkomen
- Labyrint van Chartres
- Zichtlijnen
- Water connectie, straatontwerp met druppels vanaf de IJssel
- Gebruik van de wind!
- Kerk-erkers gebruiken, oorspronkelijke huisjes in ere herstellen?

EVENEMENTEN

- **kermis:** samenwerkingen aangaan, lokale ondernemers met kermis-houders (voorbeeld: Heartbreak Hotel, In het Huis van Deventer met Heartbreak kermisattractie)
- **kleinere evenementen:** eigenlijk hele zomer wel activiteiten, nu onder de naam 'Onder de Toren' (mede door Vrienden van Vroeger georganiseerd), eventueel standplaatshouders uitnodigen voor pop-up activatie, kerk als binnenruimte bij slecht weer
- **bewoners/buurtactiviteiten:** nu nog slechts de voetbalcompetitie van Arnoud en de dagelijkse balletje trap van de koks, nadenken over manieren om bewoners de ruimte te geven! (makkelijk buurt-feest subsidie en aanvraag voor vergunning / melding maken, naar voorbeeld Nijmegen!)
- **markt:** Deventer Oogstmarkt, lokale biologische markt, begin van Deventer
- **concerten:** samenwerken met Kerk, conservatorium
- **residencies:** kunstenaars uitnodigen om iets op het plein te doen terwijl ze er een maand verblijven, open atelier en gelijk care-taker
- **indrukken:** verhalen over slapen in de kerk tijdens een concert, de kerk van karton, mensen lopen naar de zonsondergang, de dag voor de boekenmarkt is het fijnste qua rust,

ORGANISATIES

- NMBC: Nieuwe Markt Buurt Committee
- Polstraat
- BSZ
- Onder de Toren
- NW Bergkwartier
- Lebuïnus Kerk, heeft ambitie om meer te doen met connectie met het plein

- NextDoor (zie www.nextdoor.nl) gebruiken als platform

INRICHTING

- Flexibel en multifunctioneel
- Groen & water als belangrijkste elementen
- Lantaarnpalen & bekabeling (voorbeeld: gesprek met mannen die voor grote evenementen de lichtmasten weghalen en daarbij bekabeling doorknippen, over een investering in betere bekabeling naar voorbeeld uit Oldenzaal)
- Stroompunten voor (kleinschalige) evenementen
- Flexibel muziekpodium (nu kleinere optredens bij de ondernemers, maar kan meer betekenen voor het hele plein)
- Drinkwatertappunt
- Onderzoek mogelijkheden voor dempen van geluid van muziek/activiteiten in inrichting?
- Route in de stad goed verbinden met het plein
- Fiets faciliteiten (verhuur, stalling, oplaadpunt, routes,
- Bankjes nu niet te gebruiken (lijken verplaatsbaar, maar zijn erg zwaar)
- Stromen van verkeer & effecten van herinrichting goed in kaart brengen
- Een volledig open plein, shared space, wandelen voorop
- Gebruiksgroen: moestuinen? kruidentuin? educatief groen? Medicinale planten
- Verlichting, op daken bij bewoners rondom het plein staan schijnwerpers voor de kerk
- Werken met lichtplan, mag verrassend zijn

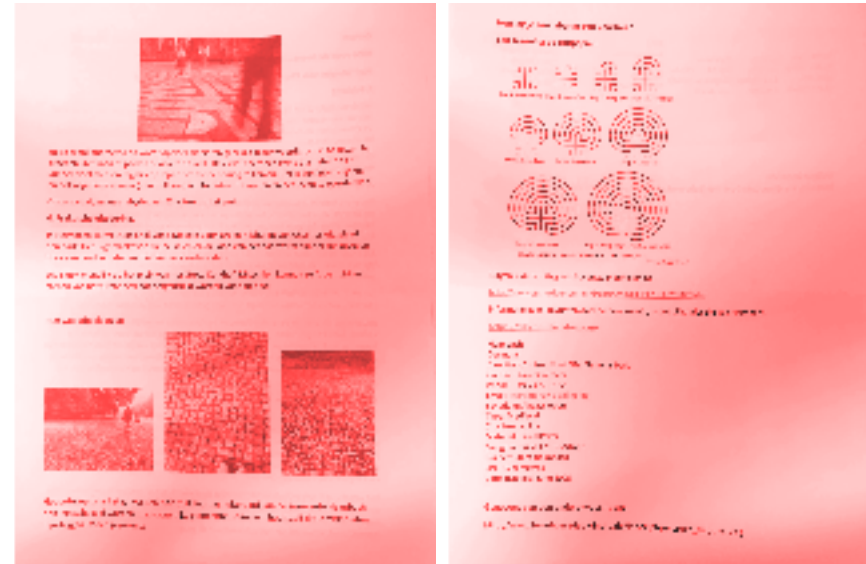

- Wayfinding, stad in en stad uit; beide kanten op!
- Nu hoek van de 4 gebouwen gebruikt voor keren en tijdelijk parkeren,
- Er mist nu iets aan de kade aan de achterkant van het plein
- “Waar is de opening van de kerk?”
- “Het mag wel wat ronder.”

CONCRETE IDEEËN

- Adopteer je eigen parkeerplaats, om te zien wat mensen er mee doen
- Voetafdrukken van Deventenaren in 't straatmotief of een Deventers tapijt
- Tentoonstellen botten in de grond / gebruiken als kalk om kerk mee te herstellen
- Nu leegstaande ruimte in stadhuis gebruiken als plein-verlenging
- Geschiedenis zichtbaar maken met foto's
- Stratenpatroon met verwijzingen naar de historie, markeringspunten Deventerse geschiedenis (kerkhof, circus, industrie, aankomst Lebuïnus)
- Speelfontein met stralen uit de grond, want flexibel en uit te zetten als het plein nodig is voor evenementen
- Glow Deventer, festival met lichtkunst (geïnspireerd op Glow Eindhoven)
- Glasplaten met zicht op oude kerkhof en restanten
- Foodtrucks in de zomer, met flexibele terrasjes (in de zon)

Labyrinth van Chartre met bestaande stenen van de parkeervakken (idee van de Lebuïnuskerk)

SPELEN

- Spelen met water (voorbeeld waterwerken in Zutphen / fonteinen Bordeaux) - veel gehoord!
- Spelen met zachte ondergrond
- Kinderkopjes zijn niet fijn voor sport- en spel
- Er was al eerder jeux de boules, terug in het leven roepen?
- Er was al eerder een groot schaakspel, terug in het leven roepen? Bord ligt er nog, stukken zijn zoek.
- Schommelen
- Spelen met de wind

PRAKTISCHE DINGEN

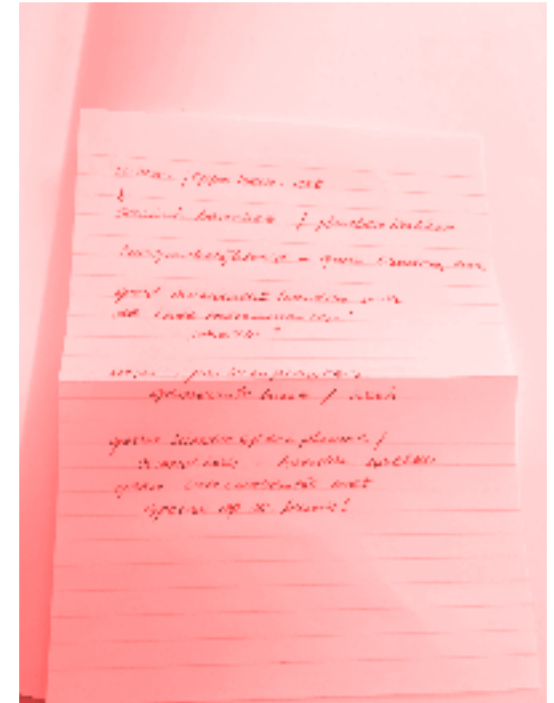
- Compensatie voor bewoners voor gebrek aan parkeerplekken, bijvoorbeeld ruimere vergunningen voor de omgeving, voorkomen dat garage niet wordt ingenomen door gemeentewagens
- Pont-tijden aanpassen op werktijden bewoners
- Leveringen van hotels veroorzaken veel groot / zwaar verkeer en gerammel van karren
- Kiek-uit.nl slechtzienden een plek geven met braille
- Grote evenementen als de kermis belemmeren lommerrijke groene inrichting (gras herstelt niet tijdig voor de zomer) en mobiel groen is mogelijk, maar intensief qua onderhoud, past nu niet in groenbestek.
- Kansen voor klimaatbestendige inrichting met verrijking voor biodiversiteit / als verblijfsplek (dichtstbijzijnde park is bij het station), maar moet wel geïnvesteerd worden ook in archeologisch proces.
- 's-winters parkeren

VERBINDINGEN

- Verbinding pontje > Grote Poot > centrum
- Uitnodiging voor het GK en omgeving mag al bij het pontje beginnen (uitnodigende geïllustreerde kaart met ondernemers?)
- Moet onderdeel worden van de vaste looproute de stad in, uitnodigender
- Winkelteegstand einde Lange Bisschopsstraat is aandachtspunt
- Mentaal nog niet verbonden, nog geen bestemming op zichzelf

PROCES

- Openen van het proces op deze manier werd erg gewaardeerd
- Commentaar vooral op de omgekeerde volgorde autovrij > nog geen nieuwe invulling
- Werd vaak hoop uitgesproken om betrokken te blijven en dat er nu goede dingen gebeuren met de input
- Saxion stelde bootcamp met 4de jaars studenten voor, begin september
- 'Er zijn al wat hete hangijzers in Deventer, dus hopen dat de gemeente het hier goed gaat doen', mét de gebruikers

OVERZICHT gespreksonderwerpen

'Op de camping II'

uit notities Renée, 22-23 juni

SFEER

- Thai Chi in de ochtend
- Verantwoordelijkheid: collectief/de groep vs het individuele (sommige dingen samen, sommige dingen alleen)
- Kleinschalige reuring
- Levendigheid

- Ruimte maakt rustig

EVENEMENTEN

- Terugkerende theatervoorstellingen
- Vliegerwedstrijd

ORGANISATIES

- Facebookpagina Leven in Deventer
- Het plein heeft een marktmeester nodig die de sfeer waarborgt en de volgende activiteiten stimuleert:
 - Proeverij van lokale ondernemers
 - Marktjes, een biologische markt bv.
- Direct lijntje afdeling vergunningen / plein ; inzicht!

INRICHTING

- VITENS heeft subsidies / sponsoring voor waterpunten
- Bestrating testen met grote grondtekeningen door kunstenaars
- Kunst koppelen met de kerk dmv een luifel
- De nissen groen; kerkkruidentuin, tuintjes voor kerkgangers, de etalage van duurzaam deventer
- Gras: hiermee geef je het plein een kwaliteit die het nu nog totaal niet heeft
- Paadjes om te wandelen

CONCRETE IDEEËN

- Kerk meer open: blijkt lastiger in praktijk, door vrijwilligers en donatie-systeem, dus als dit echt gewenst is, moet daar iets tegenover staan (terras voor de kerk, in de oorspronkelijke huisjes in ere hersteld? Brasserie? Zou een inkomstenbron kunnen zijn voor de kerk en het onderhoud financieren, en tevens het plein tot leven laten komen.)
- Kerk als co-workspace: er is een hitteplan, waarmee de kerk zich openstelt voor iedereen die rustig wil werken en er is water.
- Bomen voor Huis Vermeer & In het huis van Deventer weg / verplaatsen: bijna iedereen wel mee eens
- 21 september Dag van de Vrede; plein gebruiken als startpunt voor vier vredesroute-wandelingen, vanuit de kerk-hoek bij het groen met luifel en een lichtpunt
- Looproutes speels maken
- Fietsenstalling ontwerpwedstrijd
- Bij de inrichting van het Grote Kerkhof heel graag aandacht voor zitplaatsen, kleine speelobjecten, er is niets voor kleintjes in de binnenstad, ouders die even bekomen op de bankjes erbij, groen moet erbij en een waterspel zoals bijvoorbeeld in Zutphen, zou ook meer mensen, ook gezinnen, langer op het plein laten blijven

SPELEN

- Poppenkast voor kinderen
- Voorleesmiddag/ochtend op het plein (BIEB)
- Bellenblaas (WIND)
- Schommel
- Klimmen

PRAKTISCHE DINGEN

- Goed stroompunt voor evenementen

VERBINDINGEN

- Aankomst met pontje, uitzicht is prachtig, bewegwijzering is afwezig; de routes zouden al aan de kant van de Worp moeten beginnen; op de boot een kaart met Grote Kerkhof als middelpunt waar alle routes vandaan lopen.

Vragen die opkwamen in gesprekken

- **Hoe kan het plein zichzelf financieren?**
- **Hoe lang staan de bomen aan de Zuidkant er al?**
 - *Uit ander gesprek: deze bomen waren een 'kado' van een ondernemer (casino-man) ongeveer 15 jaar geleden*
- **Hoe kunnen we hergebruiken wat er al is?**
 - Van de gebouwde begrenzings tot de stenen in de straat
- **Hoe speelt water een rol?**
 - Er waren / zijn bronnen rond de kerk, kunnen die hersteld worden?
 - Verbinding met de IJssel komt vaker terug
- **Hoe nodig je mensen uit om iets te doen op 't plein?**
- **Hoe zou een plein-beheerdersfunctie eruit zien?**
- **Hoe maak je zichtbaar wat mag/kan?**
- **Hoe deel je verantwoordelijkheid, ook met kijk op veiligheid en handhaving**

MATCHMAKING

Vruchten Plukken

DAG VAN DE VREDE

Datum: 21 september

Idee: Grote Kerkhofplein als startpunt voor verschillende vredesroutes door de stad, met de deur van de kerk aan het plein als lichtbron

Thema's: zingeving, verlichting, vertrekpunt, wandelen, historie

Te koppelen: Frouwke Berghuis (deelneemster Place Game + organisatie Dag van de Vrede) & Marlies Honing/Marco Heemskerk van de Lebuinuskkerk

WINTERPLEIN

Datum: nader te bepalen

Idee: er zijn meerdere ideeën en er lopen al verschillende 'reserveringen'

Thema's: verlichting, winterplacemaking, historie

Te koppelen: Marco Heemskerk & ondernemers & VVV & bewoners

FIETSFESTIJN

Datum: nader te bepalen

Idee: Groot fietsfestijn om de algehele fietservaring op en rond het Grote Kerkhof te verbeteren (won tevens de Rondeel Stadscafé Pitch)

Thema's: mobiliteit, experiment,

Te koppelen: Arnoud van Sisseren (+ team) & ondernemers (fietsparkeren) & fietskoeriers & fietsersbond & bibliotheek

STIPO kan hier een rol in spelen, door gedurende de zomer deze samenwerkingen aan te jagen en waar nodig te ondersteunen met advies.

Persbericht
11 oktober 2019

Deventer verder met planontwikkeling Lebuinuspleinen

Gemeente Deventer gaat dit najaar met betrokken stadsgenoten verder met de planvorming voor de herinrichting van het Grote Kerkhof. Naast het Grote Kerkhof worden ook de Stromarkt, Nieuwe Markt en de tussenliggende straten meegenomen in de planvorming. Daarmee wordt de kwaliteit van het hele gebied rondom de Lebuinuskkerk vergroot.

Afgelopen zomer hebben bewoners, ondernemers, het bestuur van de Lebuinuskkerk en andere betrokken Deventenaren hun ideeën gegeven voor de invulling van het Grote Kerkhof. Die ideeën zijn verzameld in een pleinboek en ondergebracht in 6 thema's:

- Kerk / cultuurhistorie / zingeving
- Cultuur / evenementen / zomer- én winterprogramma
- Spelen / verblijven
- Uitstraling / routing / branding
- Mobiliteit / parkeren
- Groen / klimaatadaptatie / water (IJssel)

Themabijeenkomsten Lebuinuspleinen

Rondom deze thema's gaan de betrokkenen verder in gesprek, maar nu voor het hele gebied rondom de Lebuinuskkerk. Op 28 oktober vindt een verdere verkenning plaats van de thema's. Op 25 november worden de thema's uitgediept en op 16 december komen betrokkenen en gemeente met de eindconclusies die richting geven voor het schetsontwerp voor het gehele projectgebied.

Het schetsontwerp gaat vervolgens naar B&W. Naar verwachting neemt de raad in het vroege voorjaar een besluit over het schetsontwerp en de verdere uitwerking van (delen van) het projectgebied.